

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w dniu 9 lutego 2021 r.

sprawy **M. P.**,

skazanego za popełnienie przestępstw z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. i innych,

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego,

od wyroku Sądu Okręgowego w T.,

z dnia 22 stycznia 2020 r., sygn. akt II Ka (...),

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w S.,

z dnia 24 stycznia 2017 r., sygn. akt II K (...)

postanowił

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

M. P., wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 24 stycznia 2017 r., sygn. II K (...), został uznany za winnego popełnienia 6 przestępstw z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i innych, dokonanych w ramach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k., za który wymierzono mu karę 4 lat pozbawienia wolności oraz za winnego popełnienia przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i art. 4 § 1 k.k., za które został skazany na karę roku pozbawienia wolności. Na mocy art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 2 k.k. i art. 4

§ 1 k.k. Sąd orzekł wobec oskarżonego karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz na mocy art. 46 § 1 k.k. zobowiązał oskarżonego do naprawienia w całości wyrządzonych szkód poprzez zapłatę pokrzywdzonym określonych kwot, co zostało szczegółowo wskazane w wyroku.

Sąd Okręgowy w T., wyrokiem z dnia 5 września 2017 r., sygn. II Ka (...), po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu I instancji.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu wniesionej przez obrońcę M. P. kasacji, wyrokiem z dnia 12 września 2019 r., sygn. akt IV KK 81/18, uchylił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w T. z dnia 5 września 2017 r. i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Okręgowy w T. wyrokiem z dnia 22 stycznia 2020 r., sygn. akt II Ka (...), utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego w S. z dnia 24 stycznia 2017 r., sygn. akt II K (...)

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł ponownie obrońca oskarżonego zarzucając: „rażące naruszenie prawa procesowego, mające wpływ na treść orzeczenia, w tym obrazę art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., art. 5 k.p.k., art. 6 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. z powodu nierozważenia wszystkich wniosków i zarzutów zgłoszonych w treści apelacji, dotyczących uchybień Sądu I instancji w zakresie oceny dowodów, w tym w szczególności:

1. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. polegającą na niedokonaniu wszechstronnej kontroli odwoławczej poprzez nie rozważenie w pełni przez Sąd Okręgowy w T. zarzutu apelacyjnego apelacji obrońcy oskarżonego M. P. naruszenia konstytucyjnego prawa do obrony, a to art. 6 k.p.k., poprzez dokonywanie czynności procesowych z

ówczesnym podejrzanym bez udziału obrońcy, który nie był prawidłowo zawiadomiony o terminach ww. czynności - co wynika z akt sprawy (zalegające w aktach sprawy zwrotne potwierdzenia odbioru zawiadomień kierowanych do adwokata Ł. J.), iż obrońca nie był zawiadomiony o czynnościach przed datą ich wyznaczenia, a organy ścigania pomimo braku zwrotnych potwierdzeń odbioru korespondencji od adwokata, czynności te przeprowadzały.

2. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. polegającą na niedokonaniu wszechstronnej kontroli odwoławczej poprzez nie rozważenie w pełni przez Sąd Okręgowy w T. zarzutu apelacyjnego apelacji obrońcy oskarżonego M. P. naruszenia zasady obiektywizmu tj. art. 4 k.p.k. w sytuacji, gdy Sąd I instancji uwzględnił jedynie okoliczności wskazujące na winę oskarżonego, a całkowicie bezzasadnie pominął okoliczności na jego korzyść, świadczące o jego niewinności.
3. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 170 k.p.k. polegającą na niedokonaniu wszechstronnej kontroli odwoławczej poprzez nie rozważenie w pełni przez Sąd Okręgowy w T. zarzutu apelacyjnego apelacji obrońcy oskarżonego M. P. obrazy przepisów prawa procesowego, a to art. 170 k.p.k. poprzez bezpodstawne oddalenie wniosku dowodowego obrońcy o przesłuchanie świadka J. S. na okoliczność zachowania się świadka M. Z. i słów przez niego wypowiedzianych wobec oskarżonego w trakcie spotkania w kawiarni K. w R. oraz reakcji oskarżonego i słów przez niego wypowiedzianych w odpowiedzi na słowa świadka, a także przeprowadzenia pomiędzy świadkami konfrontacji - w sytuacji, gdy dowód ten był istotny dla ustalenia, przy braku innych dowodów, jak oskarżony zareagował na stwierdzenie przez świadka Z., że to oskarżony dokonał włamania do jego domu, w szczególności zdziwienia ze strony oskarżonego i

stwierdzenia, że został z kimś pomyłony przez świadka.

4. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. polegającą na niedokonaniu wszechstronnej kontroli odwoławczej poprzez nie rozważenie w pełni przez Sąd Okręgowy w T. zarzutu apelacyjnego apelacji obrońcy oskarżonego M. P. obrazy przepisów prawa procesowego, a to art. 5 § 2 k.p.k., gdyż pomimo wątpliwości co do winy oskarżonego, które były jasno widoczne, Sąd I instancji nie usunął ich w toku postępowania, a następnie bezprawnie rozstrzygnął je na niekorzyść oskarżonego.
5. art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. polegającą na pominięciu przez Sąd Okręgowy kwestii wskazujących, że Sąd Rejonowy w S. nie bazował przy wydawaniu wyroku wyłącznie na okolicznościach ujawnionych w toku rozprawy głównej, a ustalając winę oskarżonego, czemu dał wyraz w treści uzasadnienia wyroku, powoływał się wielokrotnie na uprzednią karalność oskarżonego - co powielił Sąd odwoławczy dając temu wyraz w zaskarżonym wyroku - i ten fakt przesądził o przeświadczeniu obu Sądów o winie oskarżonego. Sąd I instancji nie był zainteresowany prowadzeniem procesu w pełnym zakresie dowodowym, gdyż nie zamierzał wprowadzić nowych - obcych swemu przekonaniu - elementów dowodowych, zakłócających ustalony przez siebie stan faktyczny. W tym celu Sąd I instancji zaakceptował pozyskane z rażącym naruszeniem prawa dowody w postaci badań DNA oskarżonego oraz z naruszeniem regulaminu wewnętrznego Zakładu Karnego czasowe pozbawienie oskarżonego odzieży w celu wykonania poza jego wiedzą i obecnością czynności procesowych i pomimo, iż konkluzje tych dowodów wykluczają udział oskarżonego w przedmiotowych zdarzeniach, jak również przeprowadzone dowody osobowe z zeznań świadków i okazani świadków opisujących wygląd

sprawcy i wskazujących przy tym na całkiem inne osoby - Sąd traktuje je dowolnie odmiennie i z rażącym naruszeniem art. 4 k.p.k. pomija je dokonując nieprawidłowych ustaleń.

6. art 410 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. polegającą na pominięciu przez Sąd Okręgowy kwestii wskazujących, że Sąd Rejonowy w S. w sposób rażący wyszedł poza dozwolone granice swobodnej oceny materiału dowodowego, w sposób dalece dowolny kształtując swoją ocenę stanu faktycznego.
7. art 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 170 k.p.k. polegającą na niedokonaniu wszechstronnej kontroli odwoławczej poprzez nie rozważenie w pełni przez Sąd Okręgowy w T. zarzutu apelacyjnego apelacji obrońcy oskarżonego M. P. obrazy przepisów prawa procesowego, a to art. 170 k.p.k., poprzez bezpodstawne oddalenie wniosku dowodowego obrońcy i w konsekwencji nie przeprowadzenie dowodu z przesłuchania w charakterze świadka adwokata Ł. J. na okoliczność przebiegu czynności przesłuchania oskarżonego na Komendzie Policji w M. - w sytuacji, gdy dowód ten był kardynalnie ważny dla ustalenia przebiegu przesłuchania i sposobu pozyskania przyznania się oskarżonego do postawionych zarzutów i okoliczności złożenia przez niego wyjaśnień, a także czy wobec oskarżonego była stosowana presja psychiczna w postaci poinformowania jego obrońcy o zamiarze zastosowania wobec niego środka zapobiegawczego o charakterze izolacyjnym w sytuacji nie przyznania się do winy.
8. art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 170 k.p.k. polegającą na bezpodstawnym oddaleniu wniosku dowodowego obrońcy i nie przeprowadzeniu w postępowaniu odwoławczym dowodu z przesłuchania w charakterze świadka adwokata Ł. J. na okoliczność przebiegu czynności

przesłuchania oskarżonego na Komendzie Policji w M. - pomimo zalecenia dokonanego przez Sąd Najwyższy w treści uzasadnienia wyroku z dnia 12.09.2019 r., sygn. akt IV KK 81/18 - w sytuacji, gdy zeznania adwokata miały dotyczyć okoliczności przebiegu przesłuchania oskarżonego, czyli czynności procesowych z udziałem również osoby przesłuchującego, a więc okoliczności ujawnionych w protokole przesłuchania i nie objętych w żaden sposób tajemnicą adwokacką”.

Powołując się na powyższe zarzuty, obrońca skazanego wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w T. oraz uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w S. i o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Prokurator Rejonowy w M. w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej, natomiast pełnomocnik pokrzywdzonego [...]ZU wniósł o oddalenie kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja obrońcy skazanego M. P. jest oczywiście bezzasadna, z uwagi jednak na złożony wniosek o sporządzenie uzasadnienia postanowienia, Sąd Najwyższy zgodnie z treścią art. 535 § 3 k.p.k. ustosunkuje się do zarzutów podniesionych w tej kasacji.

Odnosząc się do zarzutów podniesionych w punktach 1-4 kasacji to należy stwierdzić, że brak jest uzasadnionych podstaw do przyjęcia, że Sąd Okręgowy w T. wydając zaskarżony wyrok dopuścił się rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego tj. art. 433 § 2 k.k. i art. 457 § 3 k.p.k. i to w takim stopniu, który mógł mieć istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia. Należy wskazać, że tak sformułowana kasacja w zasadzie nie pozwala na jednoznaczne przyjęcie, jakie w istocie były intencje skarżącego, co w zasadzie uniemożliwia ustosunkowanie się do kasacji, czyniąc ją oczywiście bezzasadną. Przede wszystkim, na co słusznie zwraca uwagę prokurator w

pisemnej odpowiedzi na kasację, trudno stwierdzić na czym miało polegać naruszenie tych przepisów i czy miało ono, jeżeli wystąpiło, wpływ na zaskarżone orzeczenie skoro w kasacji nie uzasadniono w żaden sposób tych zarzutów i nie podano argumentów za ich zasadnością. Obrońca w uzasadnieniu kasacji w tym zakresie ograniczył się bowiem do teoretycznych rozważań, opartych na orzeczeniach sądowych, wskazujących na konieczność przeprowadzenia przez Sąd odwoławczy kontroli odwoławczej zgodnej z wymogami prawa. W takiej sytuacji należy jedynie wskazać, że lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazuje, że Sąd Okręgowy rozważył wszystkie zarzuty zarówno obrazy poszczególnych przepisów postępowania jak i błędu w ustaleniach faktycznych i to odnośnie wszystkich przypisanych skazanemu czynów.

Obrońca w kasacji nie tylko nie zawarł uzasadnienia również zarzutów z punktów 5 i 6, ale nadto w sposób nieprawidłowy je sformułował, co czyni te zarzuty również oczywiście bezzasadne. Obrońca całkowicie pomija to, że Sąd odwoławczy nie dokonywał samodzielnych ustaleń faktycznych, nie oceniał także na nowo zgromadzonego materiału dowodowego, a zatem nie mógł w sprawie naruszyć wskazanych w zarzucie 5. przepisów art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. oraz w zarzucie 6. przepisów art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., a więc nie mógł w sprawie naruszyć wskazanych przepisów. Sąd odwoławczy wprawdzie przeprowadził uzupełniające postępowanie dowodowe i przesłuchał w charakterze świadka M. Z. oraz oskarżonego M. P., jednakże Sąd ten podkreślił w uzasadnieniu swojego orzeczenia, że okoliczność ta nie miała znaczenia na ocenę materiału dowodowego dokonaną przez Sąd I instancji. Nadto z treści zarzutów nie wynika, aby właśnie te dowody były podstawą tych stawianych zarzutów, co ma znaczenie w sytuacji całkowitego braku ich uzasadnienia w kasacji. Zarzuty z pkt. 5 i 6 skierowane są więc przeciwko

orzeczeniu Sądu I instancji, gdyż orzeczenie Sądu odwoławczego może być oceniane jedynie w kategoriach wypełnienia wymogów wynikających z art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k.

Zarzuty podniesione w punktach 7 i 8 są bezpośrednio związane z nieprzesłuchaniem w charakterze świadka obrońcy skazanego z wyboru adw. Ł. J. Przede wszystkim należy zauważyć, że nie ma racji skarżący twierdząc, że Sąd Najwyższy poprzednio rozpoznając sprawę zalecił jego przesłuchanie na okoliczność przebiegu czynności przesłuchania oskarżonego na Komendzie Policji w M. Z uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2019 r., sygn. IV KK 81/18, jednoznacznie wynika, że przyczyną uchylecia zaskarżonego wyroku była obraza art. 6 k.p.k. poprzez pozbawienie oskarżonego prawa do korzystania z pomocy ustanowionego z wyboru obrońcy w osobie adw. Ł. J. na rozprawie apelacyjnej. Natomiast Sąd Najwyższy zalecił dostrzeżenie okoliczności wskazywanych przez Sąd Rejonowy, który wydając pierwszy w tej sprawie wyrok uniewinnił oskarżonego oraz rozważenie wnikliwe kwestii dopuszczalności przesłuchania w charakterze świadka adw. Ł. J. Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku w kontekście zarzutu oraz treści wyroku Sądu Najwyższego wskazuje, że Sąd odwoławczy nie naruszył art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 170 k.p.k. Sąd ten bowiem rozważył kwestię niezasadności przeprowadzenia dowodu w postaci przesłuchania obrońcy oskarżonego zauważając, że wobec jednoznacznych wyjaśnień oskarżonego w tym zakresie, zeznania adw. Ł. J. w charakterze świadka nie miałyby znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. W pełni bowiem Sąd odwoławczy przyznał rację rozważaniom poczynionym w tym zakresie przez Sąd Rejonowy, iż twierdzenia oskarżonego dotyczące obrońcy godzącego się na to, aby w jego obecności i za jego wiedzą wymuszono na oskarżonym przyznanie się do winy i spisywano wyjaśnienia z naruszeniem prawa procesowego, są absurdalne i niedorzeczne. Słusznie również Sąd

odwoławczy podkreślił, że gdyby faktycznie zdarzenia z dnia 23 kwietnia 2009 r. miały miejsce obowiązkiem prawidłowo wykonującego swoją funkcję obrońcy było chronić obiektywnie oceniane interesy oskarżonego i podejmować działania wyłącznie na jego korzyść. Przypomnieć należy, że obrońca wówczas podejrzanego brał udział nie tylko w tym przesłuchaniu przeprowadzonym przez policjanta, ale również w kolejnym przesłuchaniu prowadzonym przez prokuratora. W trakcie tych przesłuchań M. P. przyznał się do popełnienia wszystkich zarzucanych mu przestępstw opisując szczegółowo ich przebieg, a obrońca podpisał protokoły tych przesłuchań i nie wnosił żadnych zastrzeżeń co do przebiegu tych czynności. Gdyby więc adw. Ł. J. miał faktycznie wiedzę o niewinności oskarżonego i godził się na naruszanie podstawowych jego praw nie reagując na stosowanie wobec oskarżonego presji psychicznej w postaci informowania obrońcy o zamiarze zastosowania izolacyjnego środka zapobiegawczego w sytuacji nie przyznania się do winy, to tego rodzaju postępowanie obrońcy winno być przede wszystkim oceniane w kontekście popełnienia przez niego deliktu dyscyplinarnego. Na okoliczności te wskazuje sam skarżący w uzasadnieniu kasacji i musi budzić zdziwienie nie tylko konsekwencja obrońcy w tym zakresie, ale podkreślanie, iż jego zeznania jako osoby wykonującej zawód zaufania publicznego miałyby zdecydowanie wyższy walor dowodowy niż wyjaśnienia oskarżonego. Z tym ostatnim stwierdzeniem nie sposób się zgodzić, gdyż dowody w postaci wyjaśnień oskarżonych czy też zeznań świadków winny być oceniane nie z punkty widzenia osoby je składającej, a z uwagi na ich wiarygodność. Nawet taka osoba zaufania publicznego jak adwokat może zeznawać nieprawdę, a wielokrotny recydywista mówić prawdę.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia, obciążając skazanego M. P. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego w oparciu o art. 636 § 1 k.p.k.